

Sjusjøen, 27. april 2007

Til
Ringsaker kommune – Utviklingsseksjonen
Postboks 13
2381 Brumunddal

**Høringsuttalelse til Kommuneplanens arealdel 2006-2018,
pkt. 3.6 Fjellområdene – anvendt spesielt på Sjusjøen og nærliggende område**

Innledning

Målene til Ringsaker kommune er bl.a. å ha høy miljøprofil og være en attraktiv hyttekommune. Utfordringen er å balansere hyttebygging og bruk/forbruk av natur mot vern av utmark, samt bevaring av det miljø og de særegenheter som i dag gjør Sjusjøen så attraktivt.

Planforslaget beskriver mye godt i intensjoner, retningslinjer og bestemmelser. Det er satt krav til byggeskikk og estetikk, til naturhensyn og miljøhensyn. Det synes imidlertid å være stor forskjell på teori og gode forsetter på den ene siden og evne til gjennomføring på den andre siden. På Sjusjøen følges ikke retningslinjer og krav opp i praksis.

Vi mener arealplanen må være atskillig mer presis i setting av arealgrenser og i setting av premisser for hva som kan tillates slik at reguleringsplaner og byggeplaner har et mer entydig rammeverk å forholde seg til. Dette vil sikre forutsigbarheten for alle Sjusjøens brukere.

Vi ønsker at arealplanen endres og tydeliggjøres på følgende punkter:

1. Verdiene og kvalitetene må defineres og synliggjøres.

- a) Verdier og kvaliteter knyttet til rekreasjon og trivsel, friluftsliv, kultur og natur må identifiseres og beskrives. Sårbarheten og tålegrensen for disse verdiene må søkes konkretisert ved fastsettelse av klare kriterier.

De kommunale bestemmelsene, retningslinjene og kriteriene for byggeskikk og byggemetoder, for anleggsaktiviteter, for miljøhensyn, estetikk og naturvern må deretter oppdateres i arealplanen med disse kravene og kriteriene.

Vi vil oppfordre kommunen til å ta Vel-foreninger og ulike brukergrupper/organisasjoner med på råd for å komme frem til kriterier det kan være bred aksept for.

Retningslinjene skal inngå som grunnlag/rammeverk for videre reguleringsplanarbeid og danne premisser for all type bygging og atferd i de omtalte områdene. Både i sentrumsområdet og i fjellområdet for øvrig er behovet for synliggjøring av kravene åpenbart stort.

- b) Fjellområdet fremstilles som et satsningsområde for næringsliv uten noen klare begrensninger. Sjusjøen sentrum betegnes feilaktig som et tettsted i stedet for den innarbeidede benevnelsen hytteby.

Sjusjøen må forbli et sted for rekreasjon basert på kvaliteter og verdier som naturen tilbyr. Vi betrakter Mesnali som det nærliggende tettsted med flere fastboende, der det vil være naturlig å videreutvikle kommunale servicetilbud, samt butikker og tjenestetilbud utover det nærbutikker forventes å tilby på Sjusjøen og Ljøsheim.

- c) Bortsett fra en setervoll (K53) er det ikke listet opp noe verneverdig på selve Sjusjøen, som karakteriseres som et lite sårbart område som dermed tilrettelegges for ytterligere utbygging. Dette står i sterk kontrast til hvordan vi og svært mange brukere oppfatter Sjusjøen, hvilket blir uttrykt i ulike sammenhenger. Nå sist ved stor oppslutning om protesten mot fremmedelementet leilighetsbygg på Panorama-tomta. Sjusjøen oppleves av svært mange å ha et særpreg og en "sjel" som både gammel og ung vil beholde.

Reiselivsnæringen har i årevis gjennom markedsføring ønsket å fremstille Hedmark og Sjusjøen som reisemål basert på villmark- og naturopplevelser, rekreasjon og friluftsliv. Dette må også være noe å leve opp til for kommunen og grunneierne. Argumentene som brukes i markedsføringen av Sjusjøen, synes dessverre å stå i sterk kontrast til den utbyggingen som nå foregår og som arealplanen ser ut til å legge opp til videre.

2. Seterløkkene

Alle de gjenværende seterløkker, seterhus, løer og stall/fjøs i sentrumsområdet på Sjusjøen er kulturminner og ikke areal for næring. Disse bør derfor omdefineres slik at de sikres mot inngrep. Det innebærer også at grunneier og seterberettigede gis mulighet til å holde løkkene i hevd med beiting og skigarder.

Dagens seterløkker foreslås innlemmet i en samlet seterplan for Sjusjøen med kultur- natur- og miljøprofil og egne K-nummer i arealplanen. I tillegg til K53 må setermiljøet på østsiden av Sjusjøveien defineres og sikres. Det gjelder Bjugstadiløkka og løkkene/setrene Afseth, Solberg (2 løkker) og Bjørnsrud.

3. Tålegrense – konsekvensutredning

Spørsmål om Sjusjøens tålegrense er reist, men ikke kommentert utover at dette alltid vil bli en subjektiv vurdering.

Noen norm for anbefalt friområde pr. hytte finnes nok ikke. Men det er klart at for hver ny hytte og for hver ny leilighet som bygges, begrenses natur- og friområdet og dermed taper Sjusjøen seg som rekreasjons- og naturopplevelsessted.

- a) Det må settes klare grenser for fortetting i eksisterende hyttefelt og for tetthet i nye hyttefelt. Det må kunne forventes at hver eier og bruker kan ha noe privatliv nær ei hytte. Et normalt krav til beliggenheten av en hytte bør dessuten være at en kan spenne på seg ski utenfor hyttedøra og kan gå rett ut i terrenget på sommerstid.
- b) Det må settes forgang i en samlet helhetlig reguleringsplan for Sjusjøen med nærområder forut for behandling av lokale reguleringsplaner og konkrete byggeprosjekter. Leilighetskomplekser som Panorama, Sjusjøen Fjellstue, Birkebeinerbakken, Høyfjellshotellet med leilighetsbygg, nytt kjøpesenter, hyttebygging som fortetting og i nye felter, utvidelse av eksisterende caravanplass og anleggelse av ny, må legges på is inntil den helhetlige reguleringsplanen foreligger basert på de nye retningslinjene, kriteriene og føringene som denne arealplanen forventes å resultere i (se pkt. 1 ovenfor). Konsekvensutredninger må ledsage reguleringsplanene for å sikre at arealplanens krav overholdes og tålegrensene ikke overskrides.
- c) Vinterbrøyting av stikkveier er i meget stor grad med på å belaste miljøet i et hytteområde og minske friområdene mellom hyttene.

4. LNF-områder - byggeområder

De grønne natur- og friluftsområdene i fjellet er allerede relativt små og må sikres mot utbygging gjennom å bli gitt vernestatus.

Definisjonene av de ulike LNF-områdene indikerer forskjellig grad av vern: naturvern – kulturvern – vern av friluftsområde.

LNF-områdene på vestsiden av Fjellelva fra Sjusjøvannet til Kroksjøen må oppgraderes til områder "der natur er viktig", slik området på østsiden av Fjellelva er definert. Skravuren på kartene må oppdateres tilsvarende.

Der det tilrettelegges for egne tidlig-snø traseer i terrenget blir det ofte behov for dreneringsgrøfter og planering. Slike traseer fremstår som skjemmende sår i naturen sommertid. I LNF-områder definert som "der natur er viktig" bør dette unngås. Sjusjøen har tradisjonelt vært det stedet som hver høst har kunnet tilby tidligløyper først fordi førsteklasses løyper ble kjørt opp på ubrøytede hytteveier. Det ville være en avlastning for sårbar natur – og

et konkurransefortrinn for Sjusjøen i satsningen på å bli den beste langrennsdestinasjonen - dersom en del hytteveier for fremtiden ble regulert til tidligløyper i stedet for å brøytes.

Planforslagets tekst og kartet som omhandler hvor og hvordan utvidelser av hyttefelt kan foretas, er noe uklart. I Kroksjølia, Kuåsen, Elgåsen og Aksjøen markeres grensen for hvor det kan bygges et godt stykke utenfor eksisterende bebyggelse. Vi oppfatter at dette kan gi rom for en utvidelse av områdene, ikke bare fortetting. Vi ønsker at dagens hytter i disse områdene danner yttergrensen mot LNF-områder som defineres som "der natur er viktig". Grensene bør også "fryses" i hele perioden frem til 2018 og formuleringer må være så tydelige at det gir liten mulighet for dispensasjoner. Bare slik kan forutsigbarhet for brukerne sikres.

Vi ser at Pihl A/S er grunneier i områder der tålegrensen for utbygging snart er nådd (jfr. pkt. 3b), og i det fjellterrenget som utgjør de mest verdifulle friområdene. Uten disse friområdene ville tilbudet til hytteeierne i de andre allmenningene i form av skiterreng og turterreng være mindre interessant. Sjusjøens navn er og har alltid vært knyttet til de enestående muligheter for turskiløping og turgåing i letttilgjengelig og vennlig terreng.

Det bør være mulig å få til en omforent løsning der de andre grunneierne og kommunen kompenserer Pihl A/S slik at deres behov for å bygge ut disse viktige friområdene minsker.

5. Vannkilder og forurensingskilder

I høringsdokumentet brukes forurensing i Grunna og Ljøsvatnet som begrunnelse for å føre fram VA ledninger til Ljøsheim.

Det ble fremmet påstander om forurensing under orienteringsmøtet.

- Påstand om øket forurensing i innsjøer og elver de siste 20 årene: Sjusjøen, Kroksjøen, Grunna, Ljøsvatn.
- Sur nedbør over en lang periode, sure jord- og bergarter, myr m.m. gir sure vassdrag. Dette kompenseres i noen grad med kalking.
- Konsentrasjon av næringssalter som følge av husdyrhold og overgjødning

Det er så vidt vi kjenner til ikke registrert forurensing på Sjusjøen eller i det nære fjellområde forøvrig utover det som skyldes beitende husdyr og stedvise lokale naturforhold. Det kreves en klarlegging av hva denne oppgitte forurensing består i og av og hva konsekvensen er på kort og lang sikt.

Sjusjøen er i en særstilling da det er store vannkildeforekomster i stedlige morenelag og det så langt ikke synes å være registrert direkte forurensing og vond lukt på Sjusjøen eller langs Mesnavassdraget (refr. NIVA rapport fra 2005). Det er imidlertid lokale forekomster av vannmoser og uønsket stor forekomst av fastsittende trådformete grønnalger. Dette skyldes overgjødning. Enkelte bekkesig er også noe overgjødning.

Funn av E-coli bakterier i en vannkilde synes å skyldes lokale forhold i naturen selv.

Registrering og regelmessig oppfølging av drikkevannskilder, fiskevann og –elver, samt badeplasser må organiseres. Dette gjelder også private brønner. Forurensingskilder må tilsvarende registreres og følges opp. Resultatene av dette må danne grunnlag for ulike tiltak.

6. Tredeling – infrastruktur

Tredelingen av standarden på infrastruktur må opprettholdes i hele fjellområdet og både den og naturvern hensyn må ikke utfordres av fremføring av VA ledninger så lenge det ikke kan påvises klare tilfeller av direkte forurensing fra hytter og hus (se pkt. 5) som ikke kan forhindres med andre tiltak.

Vi reagerer på at Kuåsen, Elgåsen og Aksjøen og området videre inn til Åsta ikke er nevnt i arealplanen. Vi mener at disse områdene må tas inn ved navns nevning liksom områdene

øst for Åsta slik at hele dette området får beholde sin enkle standard (bruk av solstrøm, biotoalett etc.).

Når det gjelder Kroksjølia, så er strømforsyningen allerede et faktum i deler av området og VA-utbygging og fortetting utredes. Kroksjølia er i seg et viktig friområde og er sterkt eksponert fra Kuåsen, Elgåsen og Mellsjøen. Vi ønsker at Kroksjølia skal danne en myk overgang til de viktige LNF-områdene nordover og vestover, og vil derfor gå inn for at hytteeierne veiledes til bruk av alternative løsninger med forbrenningstoalett, hyttedusj e.l. slik at terrenget blir liggende mest mulig urørt.

Grensen for vann, avløp og vinterbrøyting bør gå langs høydedraget mellom Lunkefjell og Storåsen.

Vi ønsker at arealplanen fastsetter følgende tredeling:

- Sør for Storåsen/Lunkefjell: Blandet høy- og mellomstandard med offentlig infrastruktur. Delvis vinterbrøyting.
- Kroksjølia: Mellomstandard med delvis strøm, alternative løsninger med forbrenningstoalett etc. Ikke vinterbrøyting.
- Kuåsen, Elgåsen, Aksjøen og området videre til Åsta: Enkel standard. Beholdes som i dag uten strøm og VA, men med lokale alternative løsninger (se pkt.7) etter ønske og behov. Ikke vinterbrøyting. Høy miljøprofil.

Grøfter for VA ledninger og kabler innebærer i seg selv synlige naturinngrep sommerstid og slike inngrep må for hvert hytteområde vurderes mot nytten og fordelene av tilknytning til offentlig vannforsyning og avløp. Vann er normalt tilgjengelig i tappekraner. Krav om lokale rensefiltre og do-løsninger vil bidra til å ha kontroll med utslipp der det er nødvendig. Det synes å være overdrevet når forurensing benyttes som begrunnelse for fremføring av offentlige VA ledninger i fjellområdet.

Grunneiers ønske om sterk fortetting og ekstra tomtsalg blir da stående igjen som hovedbegrunnelse for fremføringen av VA ledninger. Dette harmonerer dårlig med kommunens ønske om høy miljøprofil. Det vil for mange også oppleves som urbanisering fremfor å være tilrettelegging for attraktivt hyttemiljø.

7. Alternative løsninger med miljøprofil

Mer bruk av alternative løsninger for øket bekvemmelighet vil styrke Ringsakers miljøprofil. Arealplanforslaget har i liten grad lagt vekt på energi- og ressursbruken og ikke foreslått alternative løsninger for å ivareta hytteeierens ønsker og behov for komfort knyttet til strøm og VA. Vi mener at en arealplan som har til hensikt å belyse og legge til rette for utvikling frem til 2018, må fokusere på dette, også fordi moderne infrastruktur medfører relativt store naturinngrep, for eksempel dype grøfter for VA ledninger.

Vi ønsker sterkere engasjement fra kommunens side på tilrettelegging for alternative løsninger kombinert med energi- og ressursøkonomisk profil.

Med vennlig hilsen

Håkon Østby (sign.)
Hytte Pihl nr 50
Postveien 22
1481 Hagan

Jon Olav Sørlund (sign.)
Fastboende
Storåsen
2612 Sjusjøen

Liv Rolstad (sign.)
Fastboende
Sjusjøen-Pihl 199
2612 Sjusjøen